

Az egységparancsnok hadtáphelyettes helye, szerepe az egység vezetésében

*Kapus Gyula vezérőrnagy
és Szemes József őrnagy*

Pártunk XII. Kongresszusán kiemelt hangsúlyt kapott a vezetés javításának igénye. A KB beszámolójában Kádár elvtárs rámutatott: „... a vezetők megítélésében is nagyobb hangsúlyt kell kapniuk az olyan tulajdonságoknak, mint az új iránti fokékonyság, a felelősségvállalás, a végrehajtás színvonalas megszervezésének és ellenőrzésének képessége”.

Néphadseregünk fejlődésében is meghatározó szerepe van a vezetés tudományos igényű folyamatos javításának. Oláh István vezérezredes elvtárs „A katonai vezetés javításának, tökéletesítésének útjai” című cikke, annak nyomán megjelent nagyszámú publikációra figyelemmel, saját munkaterületünkhöz kapcsolódó – minőségi előrelépést igénylő – kérdésekben kívánunk hozzászólni e fontos témához az egység hadtápvezetés problémakörét kiemelve.

Az elmúlt években, de főképpen a jelenlegi tervidőszakban, jelentősen módosult, korszerűsödött a csapatok szervezete, és technikája, dinamikusabb lett a csapatélet. A 18 hónapra csökkentett szolgálati idő, az átszervezett csapatkiépítés, az 5 napos munkahétre történő áttérés gyakorlattá vált.

Az újszerű körülmények között, velük kölcsönhatásban a csapatok alaprendeltetésre történő felkészítése, összetevékenységükbe szervesen beletartozó, de az alaprendeltetéshez csak bizonyos tekintetben kapcsolódó feladatok (csapatépítkezések, népgazdasági munkán való részvétel, társfegyveres testületek kiképzési feladatai segítése); végrehajtása, a csapatok mindennapi életének irányítása, napjainkban egyre nagyobb igényeket támaszt a csapatvezetéssel, elsősorban az egység szintű vezetéssel szemben. *Az egység szintű vezetés nagy jelentősége abból fakad, hogy alapvetően ezen és az egység szintű vezetésnek alárendelt alsóbb szinteken realizálódnak közvetlenül a központi követelmények, célkitűzések.*

Véleményünk kifejtésének célja elsősorban az, hogy az egységparancsnok hadtáphelyettesek még jobban értsék és értelmezzék vezetésben betöltött szerepüket, ezen keresztül növekedjen felelősségérzetük, önállóságuk, valóban legyenek a hadtápszolgálatot illetően a parancsnokok helyettesei.

Célunk egyben az is, hogy a PK. HTPH-ekben még jobban tudatosodjon mikor, mit várjanak a parancsnoki irányítástól, miben mit, hogyan „vegyenek le” a PK-ok válláról.

I.

Az egység hadtápvezetése

A csapatvezetés alapelve és módszere az egyszemélyi parancsnoki rendszer. A parancsnok integrált, teljes és oszthatatlan személyes felelősséggel tartozik a rábízott katonai szervezet eredményes tevékenységéért, a feladatok végrehajtásáért. Minden lényeges kérdésben – így a hadtápot érintően is – a parancsnok dönt, az alapvető feladatok a parancsnoktól indulnak el és végrehajtásuk az információáramlás különböző csatornáin a döntés, feladatszabás, szabályozás és elszámoltatás igényével oda csatolódik vissza.

A parancsnok az integrált, oszthatatlan felelősségét differenciáltan megosztja helyetteseivel, a fegyvernemi- és szolgálatiág-főnökeivel, akik a maguk szakvonalán jobban körülhatárolt és részletesebb felelősséggel tartoznak egyrészt a parancsnoknak, másrészt a következő vezetési tagozat adott szolgálati (szakmai) előljáró parancsnok helyettesének, fegyvernemi-, illetve szolgálatiág-főnökének. Mindezekből egyértelműen adódik, hogy csak olyan vezetői stílus tekinthető optimálisnak – mai viszonyaink között elengedhetetlenek –, amelyben a parancsnok személyéhez kötött integrált felelősség mellett mindinkább érvényre jut a parancsnokhelyettesek, fegyvernemi- és szolgálatiág-főnökök, sőt az egész törzs széles körű és felelősségteljes bevonása az egység vezetésébe.

A hadtápmunka feltételei, a tervszerűség, vagy spontaneitás, szervezethez vagy anarchia, az eredmények vagy kudarcok kialakulásában, folyamatos fenn-tartásában *döntő lényegében a parancsnok helyes szemlélete, a szolgálati alá- és fölrendeltségből adódó jogok és kötelek elvi érvényesítése. Az egyszemélyi parancsnok egyik legfontosabb tulajdonsága, hogy tudjon támaszkodni helyetteseire, s követelje meg azoktól funkcionális kötelek végrehajtását. A PK HTPH feladatait és kötelekeit, ezzel együtt felelősségét a Szolgálati Szabályzat, valamint a CSHSZ az előjárói rendelkezések, egyik kapcsolódó utasítások rögzítik. A parancsnok ezen szabályozókra támaszkodva kell, hogy követeljen a PK HTPH-től.*

Az előremutató követelményátmasztás, a végrehajtás feltételeinek biztosítása, a segítő ellenőrzés jelenti a parancsnok részéről a HTPH felé a bizalmat. az igényt, egyben a parancsnoki kötelek teljesítését a hadtápvezetés megvalósítására.

Az egység szintű vezetésben a Szolgálati Szabályzat alapján lényeges és meghatározó szerep jut az egységparancsnok hadtáphelyettesnek. A PK HTPH a parancsnoknak közvetlenül alárendelve, biztosítja az egyszemélyi parancsnoki rendszert érvényesülését a hadtápszolgálat tevékenységében, annak közvetlen egyszemélyi vezetője. Munkájába tervszerűen bevonja a hadtápszolgálatiág-főnököket (tervező-szervező tisztet) és a hadtápalgység-parancsnokokat. Következésképpen megállapítható, hogy az *egység hadtápvezetése az egység vezetésének szerves részét képezi, mely a parancsnok, a parancsnok hadtáphelyettes, a hadtápszolgálatiág-főnökök és hadtápalgység parancsnokok útján valósul meg. Éppen ezért hangsúlyozni szükséges, hogy ahol ez az elv és módszer csak részben is háttérbe szorul, ott a hadtápvezetés jelentősen veszít hatékonyságából, minden feladatot „dupla erővel”, a szükségesnél nagyobb ráfordítással lehet csak megoldani.*

Az egységvezetés kialakított rendszere lehetőséget ad, s egyben követeli is a PK HTPH helyettesi szintnek megfelelő irányító tevékenységét. A Szolgálati Szabályzat 100. pontjában meghatározottak szerint az EPK HTPH: „A többi ezredparancsnok-helyettes kivételével szolgálati előjárója az ezred egész személyi állományának”. Ez a magas katonai jogállás a beosztásnak megfelelő katonai, politikai, szakmai felkészültséget, a feladatok végrehajtásában nagy önállóságot, vezetői jellemvonásokat követel meg.

A Szolgálati Szabályzat ezen pontja két évtizedet visszatekintve korábban nem így volt meghatározva. Ismeretes, hogy a hadtápfőnök a 1962–63. években lett parancsnok-helyettesi rangra emelve. Jól kell érteni, hogy a katonai felső vezetés ezen döntése természetesen nemcsak a jogok, hanem a köteleességek vonatkozásában is jelentős tartalmi változásokat hozott.

A EPK HTPH felelőssége kiszélesedett, és kiterjedt:

- az egység HKSZ (M) hadtápbiztosításában;
- az egység hadtápegységek felkészítésének összehangolásában;
- a hadtápgazdálkodás irányításában;
- a csapategzdálkodás meghatározott egység szintű feladatainak összehangolására;
- a csapatépítkezés szervezésére és végrehajtására;
- a kiegészítő gazdaság működtetésében;
- a laktanya rendeltetésszerű használatának, karbantartásának biztosítására;
- az anyagellátással kapcsolatos szállítások megszervezésére és végrehajtására;
- az egység hadtáp rendeltetés szerinti működtetésére.

Az elmúlt években bekövetkezett szervezeti korszerűsítések nyomán napjainkra az elhelyezési szolgálat és az egészségügyi szolgálat az ÁHKSZ időszakában egység szinten kikerült a PK HTPH közvetlen alárendeltségéből. Az előbbiekkal párhuzamosan az utóbbi években olyan újabb feladatokért való felelősség került hatáskörbe, *mint:*

- tárolótér-gazdálkodás, anyagmozgatás irányítása;
- közlekedési szakanyagegzdálkodás;
- CSSZR-ek irányítása;
- katona kereskedelmi ellátás szervezése;
- szállítások mindennemű fajtájának komplex szervezése és irányítása.

Az a tény, hogy *a hadtápmunka fő feladata továbbra is elsősorban a katonatömegek jó minőségű ellátása*, s mivel annak eredményessége nap, mint nap kihat az állomány hangulatára, közérzetüket kedvezően, vagy kedvezőtlenül befolyásolja, így egyben politikai kérdés is. Az a tény, hogy az üzemanyag-ellátás megbízható végrehajtása az egység harckészültségének döntő tényezője a maga nemében is meghatározó.

A HTPH tevékenysége nagy kitartást, szorgalmat igényel. A hadtápbiztosítás területén kevés a látványosság, az emberek többsége a jó munkát természetesnek, normálisnak tekinti. Napjainkban, amikor a népgazdaságban a külső és belső körülmények hatására lehetőségeink szűkösebbek, az alapvető célkitűzések teljesítése érdekében előtérbe került, s mindinkább kihangsúlyozott sze-

rephoz jut a hatékonyság, a takarékoság, a helyi tartalékok feltárása és mind szélesebb körű hasznosítása.

Ezen követelmények teljesítésének megvalósításában a PK HTPH személye meghatározó. A PK HTPH személyétől olyan akarati edzettséget, elkötelezettséget igényel, amely birtokában a hadtápvezető, illetve a hadtápvezetés képes arra, hogy tevékenységét napról napra megújítsa, a célkitűzések érdekében következetesen dolgozzon.

Jól szükséges azt is érteni, hogy az elhelyezési és egészségügyi szolgálat kiválása, az előzőekben felsorolt új feladatok hatáskörbe kerülése nem lehet nyomtalan az egység-hadtáp vezetésében, mindenképpen bizonyos fokú stílusváltást követel a PK HTPH-től és SZF-öktől egyaránt. A felgyorsult átfegyverzés, a 18 hónapos kiképzési rendre történt áttérés, az 5 napos munkahét bevezetése és számos más változás szintén jelentősen megváltoztatta a hadtáp-munka körülményeit.

Az, hogy ma már az írások és a hadtáp szolgálati-ág-főnökök helyett a kiselektronikus számítógépek végzik az időtrabló számviteli munkát, nem hagyható számításra kívül. *Az a HTPH, aki nem ismeri fel és nem érti az új körülményeket, s így értelemszerűen nem is tudja azokhoz igazítani a hadtápvezetést és a hadtáp munkáját „lépésbátrányba” kerül az elvárásokkal, s így csak szükségyszerűen, vagy egyáltalán nem lesz képes a követelményeknek eleget tenni.*

A parancsnok hadtápbhelyetteseknek a másokra való mutogatás helyett elsősorban a munkaidő-gazdálkodásukat kell megjavítani, mondhatnám úgy is, fegyelmezteté tenni. Olyan éves, havi munka- és ellenőrzési terveket kell készíteni a hadtáptörzs részére, ami a PK HTPH részére is „kényszerítő” követelmény, s a soronlevő aktuális feladatok mellett, hosszabb időre – több hétre 1–2 hónap, stb. – szóló feladatokat is tartalmaz (objektum felújítás, átfogó ellenőrzés stb.). A munkatervekben helyet kell biztosítani a tevékenységek időnkénti elemzésének végrebajtására is.

A PK HTPH személyiségének kiemelt jelentőségét az évek folyamán számos gyakorlati tapasztalat igazolja. Egy-egy HTPH-i beosztásban történt személycsere nem egyszer döntően befolyásolta az adott egység-hadtáp tevékenységének minőségét a pozitív, vagy negatív tendenciák érvényesülését.

Míndezek mellett nem elhanyagolhatók az alaptermészetből fakadó olyan tulajdonságok sem, mint az optimizmus és vidámság, vagy ennek kedvezőtlen ellenpólusaként az állandó „gondterheltség”. Ahol ez utóbbi van állandóan jelen, ott annak több oka lehet, de semmiképpen sem segíti a feladatok megoldását.

Míndezek mellett a PK HTPH egység vezetésébe történő beilleszkedése, „elfogadása” nem csupán a fenti követelmények meglététől vagy hiányától függ, hanem *elsődlegesen és meghatározóan a becsületesen elvégzett munka, az eredményesség az értékmutató. Az a HTPH jár helyes úton, aki ez utóbbi alapelvet beosztottjaival is jól megérteti, s értékítéleteiben minden esetben alkalmazza is a teljesítmény-orientált szemléletet.*

II.

Az EPK HTPH személye, szerepe az egység vezetésében

A PK HTPH-ek vezető, irányító és ellenőrző tevékenysége bár különböző mértékben, szinte minden területre kihat a csapatéletnek. Mindezek megvalósítására a szabályzatok előírásai figyelembevételével mellett, a gyakorlati élet tapasztalatai a kialakult helyi sajátosságok és PK HTPH (mint vezető) szubjektuma nagy mértékben hatással van.

Az irányító tevékenység kellő minőségű megvalósításában döntő és *meghatározó a PK HTPH együttműködési készsége*. A PK-kal való elvi viszony alapvető feltétele *követelményei végrehajtásának „mindenek elé helyezése”*.

Ha a PK. folyamatosan azt tapasztalja, hogy a hadtápszolgálat felé támasztott követelményei végrehajtást nyernek a megszabottak szerint, akkor igen rövid idő alatt „elfogadja” a hadtápfőnököt helyettesénck. Célszerű, ha a PK HTPH kezdeményez a felelősségébe tartozó kérdésekben a PK. és helyettesei felé. A kivételektől eltekintve kedvezőtlen, ha – kezdeményezés hiányában – mindig a PK „hivatja” a helyettesét. Mindehhez egészséges szolgálati tekintély, hozzáértés és szervezőkészség kell. Az esetek többségében le lehet küzdeni a kisebb rendfokozati problémát, vagy korkülönbséget. Ez különösen hangsúlyt kap, ha olyan személyről van szó, aki az adott helyről került beiskolázásra, akadémiára.

A beosztásban új PK HTPH-nek fel kell nőnie beosztásához, ehhez szelvény, de harározott magatartás kell és minden esetben támaszkodni szükséges a parancsnok-helyettesek segítségére is. Ez azonban csak a lehetőségek egyik területe. A beilleszkedési, pályakezdő időszakra célszerű kimondani, hogy plusz idő és energiáfordítás nélkül a beosztásba való kellő ütemű felnöves nehezen valósítható meg.

Ha áttekintjük a EPK HTPH feladatkörébe tartozó főbb területeket megállapítható, hogy meghatározó *a harc-készültség és mozgósítási feladatok hadtápbiztosítása*. Ez irányban, a TÖF elsődlegessége mellett, az egység szinten minden vezető beosztású személlyel együtt kell működni. A PK HTPH-nek ahhoz, hogy képes legyen maradéktalanul irányítani, pontosan ismerni kell az állandó és magasabb harc-készültségre és mozgósításra vonatkozó alapintézkedéseket, az ezekben foglalt általános követelményrendszerrel, az egység sajátosságainak megfelelő értelmezésben. Csak így lehet képes a hadtápbiztosítási feladatokat az elvárásoknak megfelelően megtervezni, megszervezni és a végrehajtást vezetni. A személyes részvétel biztosítja az informáltságot, a PK. H-ek, fegyvernemi és szolgálatiág-főnökök, alegységparancsnokok együttes heti terv-egyeztetésén. Ennek nyomán képes megkövetelni a hadtáp szolgálatiág-főnököktől (EÚSZF is) és ellő. szd. PK-tól a hetenkénti és ha indokolt a htp. objektumokba (CSSH; legs. érkező) központi munkacsoportokba beosztott hadtáp személyi állománytól a naponkénti pontosítások végrehajtását.

Az a célszerű módszer, ha a PK HTPH a havi HKSZ-i begyakorlások alapján jelent az egység hadtáp késznlétét befolyásoló tényezőkről és a feladatokról, egyben javaslatot is tesz azok megszüntetéséért.

A hadtáp személyi állomány erkölcsi-politikai nevelése és az egység politikai hangulatát befolyásoló hadtápkérdésekben elengedhetetlen a tartalmas együttműködés a PK. POLH-el és az e. pártvezetőségi titkárral.

Az együttműködés egyik záloga az, ha a PK HTPH aktívan részt vesz a párt- és tömegszervezetek munkájában. Az a helyes, ha a PK HTPH jól ismeri a politikai munka feladatait és maradéktalanul végrehajtja a követelménytámasztásra, gondoskodásra, a SZVM irányítására, a hadtáp személyi állomány erkölcsi-politikai oktatására, nevelésére vonatkozó kötelmeit. Azon túl, hogy beosztottjai részvételét biztosítja a párt- és KISZ-szervezetek munkájában, ezen fórumok vezetőinek véleményét, segítségét széleskörűen fel tudja használni a feladatok megoldásában is.

A politikai információs rendszeren érkező és a hadtápmunka területét érintő jelzésekre elvi alapokon – a segítőkészséget látva – reagáljon. A mozgalmi szervek adta lehetőségeket kihasználva az EPK POLH-e és a PV-i titkárral közösen negyedévente a sorállomány körébe szervezhet a hadtápellátással kapcsolatos „fórumot”. Nagy segítséget jelent a hadtápszolgálat polgári dolgozóinak munkájának irányítása, szociális gondjaik megoldásában a szakszervezet-let fenntartott együttműködés is.

A hadtáp báborús felkészítése, a hadtápkiképzés eredményessége megköveteli a csapat kiképzési feladataival, életével való összhang megteremtését, a hatékonyabb időkihasználást, valamint a bázisok és segédeszközök hasznosítását. Mindezek elsősorban a PK H-el és a TÖF-el igényelnek megfelelő koordinációt, együttműködést.

A csapatélet mai szigorú időgazdálkodása mellett – *a személyes kiképzési feladatokon túl* – a hadtápképző munkához szükséges *minden oldalú feltétel megteremtése* a legfontosabb kötelessége a PK HTPH-nek. A megfelelő követelmény támasztással és koordinációval el kell érni: a kiképzési idő kihasználását; a kiképzés fegyelmének megtartását; a kiképzési és nevelési célok együttes megvalósítását; a kiképzés és ellátás összhangját; a foglalkozásvezetők felkészítését; a hadtáptörzs közvetlen részvételét a kiképzési feladatok végrehajtásában; az alegységek hadtápkiképzése segítését. A PK HTPH mindenkor *személyesen „tartsa kézben”*: az egység éves, időszakos és havi kiképzési tervébe való beoldozást; a hadtáp (eü.) kiképzés tervezését, szervezését; a hadtáp tiszti állomány szakharcászati kiképzését; a hadtáp tiszthelyettesek harcászati, szakmai ismereteinek bővítését; a polgári alkalmazottak általános katonai kiképzését; a szakharcászati gyakorlat levezetését; az alegységparancsnok és szolgálatvezetők hadtápgazdálkodási ismeretei bővítését; az önképzések ellenőrzését.

A kádermunka folyamatos végzése, figyelemmel kísérése jelentőségét tekintve – ma már nem szorul különösebb magyarázatra. A hadtáp eredményes munkája nem képzelhető el megfelelő káderek nélkül. A meglévő tiszti, tiszthelyettesi hiányok még jobban aláhúzzák a pályára irányítás, pályántartás érdekében szükséges feladatokat. Az a PK HTPH., aki éveken keresztül képtelen a kapott káderekből tudatos, eredményesen dolgozó munkatársakat nevelni, akitől nem magasabb beosztásba, hanem ismétlődően leváltásra, lecserélésre kerülnek tisztek és tiszthelyettesek nem nött fel a hadtáp kádermunka irányítására.

A végzett munka folyamatos értékelése, segítése mellett *a PK HTPH elsősorban példamutatásán keresztül neveli beosztottjait*. Ahol ezek hiányoznak, ott születnek az áthelyezési kérelmek, az elkedvetlenedés. A káderek helyes megítélésében elengedhetetlen az egyeztető, véleménykikérő együttműködés a parancsnokokkal, párt- és politikai, személyügyi szervekkel, a szakmai előljá-

rókkal. A személyes vélemény csalhatatlannak véleése nem egyszer okozott már káderveszteséget.

A *hatápgazdálkodás* irányításának megfelelő értelmezéséhez világosan kell látni, hogy az egység gazdálkodását is a parancsnok irányítja. A parancsnok gazdálkodással kapcsolatos hatáskörét részben helyettesei (főnökei) a *GÉKÖB* döntést előkészítő, javaslattevő és végrehajtást ellenőrző tevékenységére támaszkodva gyakorolja. Az egységszintű gazdálkodás szerves része a hadtápgazdálkodás, amelyet a szabályzók, az előljáró PK HTPH és a parancsnok követelményei alapján közvetlenül az EPK HTPH irányít, törzse és alárendeltjei bevonásával.

A hadtápgazdálkodás követelményei, rendje és módszerei a szüntelen fejlődés mellett is jól szabályozottak. Eredményességének *fokmérője* a hadtápszolgálat hatáskörébe tartozó *ellátási, kiszolgálási feladatok megvalósításának minősége*, a HKSZ és kiképzési feladatok hadtápfeltételeinek folyamatos fenn-tartása és fejlesztése.

A gazdálkodási tevékenységünkben ismerősen csengenek az olyan fogalmak, mint takarékoság, hatékonyság, belső tartalékok feltárása és hasznosítása, a társadalmi tulajdon fokozottabb védelme, stb. Amikor ezeket a célkitűzéseket köznapi nyelvre kell lefordítani, már többször tapasztalható az egységek-nél bizonytalankodás. Pedig nem valami elvont dolgokról van szó. Csak néhányat említve: ha követelmény szinten valósul meg a szabályzat szerinti élet- és katonai fegyelem, az anyagok és technikai eszközök rendeltetésszerű használata, kezelése, rendszeres karbantartása, ha azonos feladatokat kisebb ráfordítással növekvő minőségben oldunk meg már is jó úton járunk.

A hadtápgazdálkodásnak a csapatok gazdálkodásába való harmonikus beilleszkedése széles körű együttműködést, egyeztetést tételez fel az egység vezetésén belül, valamint az illetékes előljárókkal, alárendeltekkel egyaránt.

Egységszinten – talán első hallásra furcsán hangzik – százalékosan is számottevőek lehetnek a hadtápgazdálkodásra kiható, a tartalmas vezetői együttműködésből fakadó eredmények, vagy fordított esetben a gondok. Mint más területeken e téren is meghatározó az időbeni, kellő célirányosságú kezdeményezés. Példákkal élve, napjaink egyik fontos területén az energiagazdálkodásban a HTPH-eknek a hadtápszolgálatban foganatosítandókon túl, a túlfogyasztások megelőzésében és megszüntetésében, a számviteli és kiképzési feladatok lehetséges összekapcsolásában ismétlődően kezdeményező együttműködést szükséges megvalósítani a PK TECH helyettesével, az egység PK H-el és TÖF-ével. Az egység állománya hadtápszolgálat által kielégítésre kerülő szükségletei biztosításának megítélésében, a szükséges módosítások, jelzésekre történő reagálásban elengedhetetlen a parancsnok-helyettesekkel, pártvezetőségek titkárával való folyamatos együttműködés, a párt és ifjúsági rendezvényeken a részvétel. Ha a EPK HTPH mint a hadtápgazdálkodás közvetlen irányítója helyesen érti szerepét az egység vezetésében és ha egészséges probléma-érzékenységgel rendelkezik mindig képes a jogos igényeket a jogtalantól elkülöníteni, az objektív akadályokat a szubjektív háttérü mulasztásoktól megkülönböztetni, ezen keresztül az egység vezetésében szakterülete elismert vezetőjeként dolgozni.

III.

Az egység hadtápvezetés módszerbeli sajátosságairól

Az EPK HTPH vezető-irányító tevékenységének rendszere az egységvezetés kialakított rendjéhez igazodva, annak része.

A jól szervezett napi, heti és havi munkarend szinte „automatikusan” biztosíthatja a hadtápszolgálat eredményes működését. Az a célszerű, ha a hadtápvezetés munkarendje minél több állandó elemet tartalmaz. *A jól kialakított munkarend önállóságot, vezetési szabadságot, az idővel történő tudatos gazdálkodást tesz lehetővé.*

A munkarend célszerű változatai a seregstünk hadtápszolgálatában megfelelően szabályozottak. A PK HTPH, mint a hadtápszolgálat egyszemélyi vezetője a vezetés rendjében különböző katonai, pártpolitikai rendezvényeken, értekezleteken, beszámolókon vesz részt. Ezekben a politikai és vezetési aktusokon nem mindegy mennyiben tesz eleget az egység szintű vezetővel szemben támasztott követelményeknek. Nagy jelentőséggel bír a hadtáp munkája megítélése, elfogadtatása, a gondok megoldásának közös útkeresése szempontjából, hogy a PK HTPH megfelelően képviselje mindenkor az egység érdekeivel összhangban – a szolgálatot, az előbbieket során és egyébként is.

A helyzettől függően a parancsnok általában *naponta* a munkaidő kezdetén pontosíthatja a napi feladatokat. Ezen a vezetési aktuson a betervezett napi feladatok áttekintését, váratlan csemények igényelte egyeztetéseket szükséges a PK HTPH-nek is jelenteni.

A *heti* parancsnoki értekezleten általában értékelésre kerül az elmúlt heti feladatok végrehajtása, s megtörténik ugyanez a következő hétre.

Mivel ez az értekezlet már egy jelentős „fórum” is, a PK. HTPH-nek itt lehetősége van (amivel köteles is élni) többek között: a személyesen és törzse által végrehajtott ellenőrzések tapasztalatai alapján *jelenteni, értékelni az alegységgazdálkodás, anyagmozgatás, rajszemlék, hadtáptechnika karbantartása, a hadtápjelentések tevékenységével kapcsolatos területeket, valamint az öltözéki fegyelmet stb.*

A havi értekezleten a hadtápszolgálatot illetően általában napirenden van:

- a HKSZ (M) hadtápfeltételei biztosítása;
- a hadtápkiképzés végrehajtása;
- a hadtápgazdálkodás és ellátás fontosabb kérdései; (szállítás, fehérenemű csere és fürdetés, betegforgalom stb.);
- az anyagi fegyelem jellemző tendenciái, havi alegységrovancsok tapasztalatai;
- a hadtápmunka értékelése;
- kérelmek, javaslatok.

A havi értékelő és feladatszabó parancsnoki értekezleteken széles lehetőség van a betervezett és terven kívüli feladatokról jelentést tenni, sőt mód van ha szükséges, résztvevők személyére menően kitérni az esetleges elmaradásokra és azok okaira is.

Hangsúlyozni szükséges, hogy *a napi eligazítást, heti, havi parancsnoki értekezleteket követően a PK HTPH-nak alkotó módon – részletesebben, kiegészítve*

sztítve megítélésével – elgondolásaival *szükséges levezetni beosztottjai részére saját vezetői aktusait*. Nem mindegy hogyan képes – elvi alapokon állva – egyeztetni a szolgálat érdekeit a követelményekkel. Nem mindegy hogyan képes megnyerni közvetlen munkatársait a feladatok végrehajtásához.

Az egységek „Gazdálkodás, Építési és Környezetvédelmi bizottságainak (GÉKÖB) *negyedévente* sorra kerülő ülései az egység életében jelentős szerepet töltenek be. Az a helyes ha PK HTPH-ek aktívan részt vesznek az előkészítésében, a témák megtárgyalásán, valamint a javaslatok stb. kialakításában. Ezen a fórumon az egység összérdekeit figyelembe véve, széleskörűen mód van – a mérő- és mutatószámok, a személyes tapasztalatok alapján – a tervek végrehajtásának mennyiségi és minőségi megítélésére, a reális helyzetkép összegezésére, a szükséges teendőkre vonatkozó döntések előkészítésére. *Az EPK HTPH-nek a GÉKÖB ülésen egyszerre kell képesnek lenni az egység vezetése egyik tagjaként, ugyanakkor (és ez nem ellentmondó) az egységbadtáp vezetőjeként résztvenni.*

A kiképzési időszakonként sorra kerülő egység tiszti, -tiszthelyettesi értékelő és feladatszabó gyűlések előkészítő időszakában az EPK HTPH-eknek első sorban azt célszerű szem előtt tartani, hogy a szolgálat eredményei éppen úgy bekerüljenek az EPK által elmondásra kerülő anyagba, mint a gondok területei, megjelölve azok okait, ha kell a felelősöket és a teendőket is. Ha a hadtápvezetés részéről az előbbieket reálisan kerülnek kialakításra, ez jól megmutatja a végzett munka megítélését illerően a vezetés egységes szemléletét és álláspontját. Ezért nagyon sokat és következetesen kell dolgozni. Ha mód van rá a hadtápmunka egy-egy lényegesebb kérdésében a PK HTPH részletesebb jelentést is tehet a gyűlésen.

Az egység éves értékelő- és feladatszabó tiszti, tiszthelyettesi gyűlés előkészítésében – bár szélesebb értelemben – az előbbiekhöz hasonló tartalommal célszerű résztvenni.

Az egységszintű vezetési aktusokon a parancsnok által elrendeltek, az egység hadtáp „Feladatterv”-ében megfogalmazott követelmények teljesítése a hadtáptörzs részéről is mindenkor feladatszabást, szabályozást, elszámoltatást követelnek. A napi pontosítások, a heti és havi hadtáptörzs értekezletek, a havi és negyedévi szolgálatfőnöki beszámoltatások, az évi hadtápgyűlések tiszti, tiszthelyettesi szinten jelentős szereppel bírnak e téren, szorosan kapcsolódnak a hasonló parancsnoki rendezvényekhez.

A hadtápmunka eredményességének megítélésében *jelentős az ellenőrzés szerepe*. A szolgálatiágak, hadtápbjektumok, az alegységek ellenőrzése a *belső ellenőrzés* kategóriájába tartozik. A belső ellenőrzés rendszerét, módszereit, gyakoriságát az – állapotért érzett felelősség alapján – a CSHSZ. I. rész., a Hadtápellenzés Kézikönyve, a 050/1983. számú Parancsnoki Intézkedés részleteiben szabályozza.

Az egységek belső ellenőrzését a parancsnok szervezi és hagyja jóvá. A hadtápszolgálat kötelező ellenőrzéseiből csak a lényeges feladatok szerepelnek az egység belső ellenőrzési tervében, biztosítva ezzel – a lehetőségek szerint – az alegységek parancsnoki ellenőrzésén való egyidejű részvételt, más szóval az ellenőrzés komplex jellegét.

Anélkül, hogy az ellenőrzés kérdését behatóbban érintenénk, az EPK HTPH-nek mindenkor törekedni kell személyes ellenőrző munkájában a váratlanság érvényesítésére, a pénzkihatással járó és más okmányok, a számviteli munka, a felhasználásra kiadott anyagok szabályos igénybevételének rendszeres vizsgálatára.

Az előadás a teljesség igénye nélkül, alapvetően az egységvezetésen belül tárgyalja az EPK HTPH helyét, szerepét, kevésbé érintve az alárendelték irányítását. Elsősorban a beilleszkedés, az együttműködés, a vezetői magatartás került kiemelésre, elhagyva a vezetési tevékenység funkció szerinti tárgyalását.